

УДК 378.014.091.33:61

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/84-2-48>**Юрій ПАВЛОВ,***orcid.org/0000-0002-8390-785X**кандидат філософських наук, доцент,
доцент кафедри філософії та методології науки
Київського національного університету імені Тараса Шевченка
(Київ, Україна) yuripavlov@knu.ua***Марина ТУРЧИН,***orcid.org/0000-0001-8506-4027**кандидат філософських наук, доцент,
доцент кафедри філософії
Київського національного університету будівництва і архітектури
(Київ, Україна) mariturchinet@gmail.com*

АКТУАЛІЗАЦІЯ ПРИНЦИПУ СТУДЕНТОЦЕНТРИЗМУ В СУЧАСНІЙ МОДЕЛІ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

У статті досліджено питання студентоцентричного підходу як ключового принципу модернізації освітнього процесу в умовах динамічних змін суспільства та цифровізації освітнього середовища, позаяк студентоцентризм є важливим напрямом розвитку сучасної освіти, що забезпечує підвищення якості навчального процесу, сприяє формуванню компетентних, самостійних і креативних фахівців, здатних адаптуватися до змін на ринку праці. Проаналізовано сучасні освітні парадигми, що ґрунтуються на персоналізованому навчанні, активному залученні студентів до освітньої діяльності, а також розвитку автономності, креативності та критичного мислення. Оцінено вплив студентоцентричної моделі на якість підготовки студентів, їхню конкурентоспроможність на ринку праці та здатність до самостійного навчання впродовж життя. У процесі дослідження виявлено основні виклики та бар'єри на шляху впровадження студентоцентричного навчання, серед яких недостатня адаптація педагогічного складу до нових підходів викладання, низький рівень інтеграції цифрових технологій, а також нормативно-правові обмеження. На основі отриманих результатів розроблено концептуальні засади впровадження студентоцентризму в систему вищої освіти, а також запропоновано стратегічні напрями вдосконалення освітніх методик із використанням цифрових технологій, інтерактивних підходів та адаптивного навчального середовища, що сприятиме підвищенню якості освіти та формуванню всебічно розвинутих фахівців.

У статті зроблено висновок, що студентоцентричний підхід до навчання, передусім, має бути орієнтований на розвиток гнучких навичок, які відіграють вирішальну роль у професійному становленні випускників та їхній адаптації до динамічних змін у професійному середовищі. Попри наявні виклики та бар'єри, його подальший розвиток в Україні має перспективи завдяки реформуванню освітньої системи, вдосконаленню методики викладання та активному впровадженню європейських стандартів в освітній процес.

Ключові слова: студентоцентризм, освітній процес, інноваційні методи навчання, цифрова освіта, компетентнісний підхід, персоналізоване навчання.

Yurii PAVLOV,*orcid.org/0000-0002-8390-785X**Candidate of Science in Philosophy, Associate Professor,
Associate Professor at the Department of Philosophy and Methodology of Science
Taras Shevchenko National University of Kyiv
(Kyiv, Ukraine) yuripavlov@knu.ua***Maryna TURCHUN,***orcid.org/0000-0001-8506-4027**Candidate of Science in Philosophy, Associate Professor,
Associate Professor at the Department of Philosophy
Kyiv National University of Construction and Architecture
(Kyiv, Ukraine) mariturchinet@gmail.com*

ACTUALIZATION OF THE PRINCIPLE OF STUDENT CENTRISM IN THE MODERN MODEL OF THE EDUCATIONAL PROCESS

The article explores the issue of student-centered approach as a key principle of modernization of the educational process in the context of dynamic changes in society and digitalization of the educational environment, since student-centeredness is an important direction of development of modern education, which ensures improvement of the quality of the educational process, promotes the formation of competent, independent and creative professionals capable of adapting to changes in the labor market. The article analyzes modern educational paradigms based on personalized learning, active involvement of students in educational activities, as well as the development of autonomy, creativity and critical thinking. The impact of the student-centered model on the quality of students' education, their competitiveness in the labor market, and their ability to learn independently throughout their lives is assessed. The study identified the main challenges and barriers to the implementation of student-centered learning, including insufficient adaptation of teaching staff to new teaching approaches, low level of digital technology integration, and regulatory restrictions. Based on the results obtained, the author develops a conceptual framework for introducing student-centeredness into the higher education system and proposes strategic directions for improving educational methods using digital technologies, interactive approaches and adaptive learning environment, which will help improve the quality of education and form well-rounded professionals.

The article concludes that the student-centered approach to education should primarily focus on the development of flexible skills that play a crucial role in the professional development of graduates and their adaptation to dynamic changes in the professional environment. Despite the existing challenges and barriers, its further development in Ukraine has prospects due to the reform of the educational system, improvement of teaching methods and active implementation of European standards in the educational process.

Key words: student-centeredness, educational process, innovative teaching methods, digital education, competence-based approach, personalized learning.

Постановка проблеми. У сучасних умовах розвитку освітніх процесів спостерігається стрімка трансформація під впливом таких глобальних чинників, як активна цифровізація, зростання ролі інформаційних технологій та зміна основних концептуальних підходів до організації навчання, що зумовлює необхідність перегляду традиційних методів викладання та впровадження новітніх моделей освітньої діяльності. Однією з провідних тенденцій модернізації освітнього процесу є поступова відмова від класичних авторитарних підходів у навчанні на користь реалізації принципу студентоцентризму, що передбачає створення умов для всебічного розвитку особистості студента, врахування його індивідуальних освітніх запитів, формування автономності у прийнятті рішень, а також активну інтеграцію студентів у навчальний процес шляхом застосування методів самостійного пізнання та рефлексивного навчання (Aithal, 2016). Особливої актуальності впровадження студентоцентричної моделі набуває в контексті модернізації системи вищої освіти України, яка нині знаходиться на етапі адаптації до європейських освітніх стандартів та водночас змушена функціонувати в умовах воєнного часу, що вимагає впровадження інноваційних підходів до навчання, здатних забезпечити не лише якісне засвоєння знань, а й розвиток стійкості, самостійності, креативного потенціалу та здатності до ухвалення стратегічних рішень у складних умовах невизначеності.

Аналіз останніх досліджень. Ряд наукових праць прямо присвячено саме проблемам реаліза-

ції студентоцентричного підходу в системі вищої освіти. Так, дослідниця Diduk, (2023) підкреслює, що основними бар'єрами впровадження студентоцентризму є недостатня готовність педагогічного складу до використання інноваційних методів навчання, обмеженість цифрової інфраструктури та збереження традиційних форм викладання. Водночас Lipin, (2024) та Makedon, Valikov, Ryabuk, (2019) зазначають, що трансформація освітнього процесу вимагає розширення автономії студентів, адаптації освітніх програм до міжнародних стандартів і запровадження механізмів зворотного зв'язку між викладачем і студентом.

Значна увага приділяється вивченню ролі студентоцентризму у формуванні професійних компетентностей. У дослідженнях авторства Nekrashevych, (2022) стверджується, що студентоцентричне навчання сприяє розвитку критичного мислення, креативності, комунікативних навичок і вміння працювати в команді. І самі ці висновки підтверджують Pestsova-Svitalka, (2021) та Rohach, et al. (2024), які наголошують, що студент-орієнтований підхід забезпечує не лише академічну успішність, а й соціальну адаптацію випускників у професійному середовищі.

Дослідження також вказують на тісний зв'язок студентоцентризму з цифровими технологіями, які сприяють персоналізації навчання, розширенню доступу до освітніх ресурсів і впровадженню дистанційного навчання (Chernenko, 2024; Bayram, & Nayirseven, 2016). Водночас існують виклики, пов'язані з необхідністю модернізації навчальних

платформ, підвищення рівня цифрової грамотності студентів і викладачів, а також забезпечення ефективного управління навчальним процесом в умовах цифровізації освіти (Shevchuk, 2023).

Мета статті полягає в обґрунтуванні прикладних і методологічних засад студентоцентричного підходу в сучасній освітній моделі та розробці рекомендації щодо його ефективної реалізації в контексті інтеграції до європейського освітнього простору.

Виклад основного матеріалу. В освітньому просторі відбуваються фундаментальні трансформаційні процеси, які обумовлені зміною парадигми навчання, спричиненою як технологічними інноваціями, так і переосмисленням ролі студента в навчальному середовищі, що призвело до поступового переходу від традиційної авторитарної моделі до студентоцентричного підходу, який став одним із ґрунтовних напрямків організації освітнього процесу в умовах глобалізації, цифровізації та інтеграції України в європейський освітній простір.

Студентоцентризм ґрунтується на тому, що студент розглядається не як пасивний реципієнт знань, який повинен засвоювати заздалегідь визначений навчальний матеріал під жорстким контролем викладача, а як активний суб'єкт освітньої діяльності, який має можливість самостійно визначати індивідуальну траєкторію навчання, обирати форми та методи здобуття знань, формулювати власні навчальні цілі, а також критично оцінювати та рефлексувати отримані результати, що сприяє розвитку автономності, відповідальності та здатності до самонавчання впродовж усього життя (Crawford, Percy, & Kelder, 2020).

Серед засадничих характеристик студентоцентричного підходу слід виділити персоналізацію освітнього процесу, що передбачає адаптацію змісту навчання до індивідуальних потреб, інтересів, здібностей і професійних амбіцій студента, завдяки чому освітні програми стають більш гнучкими, мобільними та орієнтованими на розкриття потенціалу кожного здобувача освіти. Важливим аспектом є також активізація навчальної діяльності студентів через залучення їх до дослідницької, проектної та проблемно-орієнтованої діяльності, що дає змогу не лише засвоювати теоретичні знання, а й ефективно застосовувати їх на практиці, розвиваючи при цьому креативне мислення, комунікативні навички та здатність до вирішення складних завдань у реальному професійному середовищі (Zhao, et. al., 2024).

Ще однією визначальною характеристикою студентоцентричного підходу є зміна ролі викладача, який більше не виступає в ролі головного джерела знань, що здійснює одноманітну тран-

сляцію навчального матеріалу, а набуває статусу фасилітатора, модератора та наставника, який допомагає студентам орієнтуватися в інформаційному потоці, формує необхідні компетентності для самостійної аналітичної роботи, стимулює до критичного мислення та навчає використовувати різні інструменти для опрацювання та осмислення інформації (Kerimbayev, et. al., 2023). Це, в свою чергу, вимагає змін у підходах до оцінювання знань, яке має стати не лише засобом контролю академічних досягнень, а й інструментом стимулювання саморозвитку, мотивації до навчання та рефлексії щодо власних освітніх здобутків, що реалізується через застосування формативного оцінювання, портфоліо студента та інших сучасних методик (Mir, Urooj, & Rasool, 2024).

Студентоцентризм також передбачає широке використання інноваційних методів навчання, які сприяють підвищенню ефективності засвоєння матеріалу та розвитку навичок самостійного пізнання, серед яких можна виділити проблемне навчання, кейс-метод, методіку перевернутого класу, інтерактивні дискусії, командну проектну роботу та інші активні форми навчальної діяльності, що дозволяють студентам набувати не лише фундаментальних знань, а й умінь адаптувати їх до змінних умов сучасного професійного середовища.

Сучасні освітні парадигми дедалі більше орієнтуються на гнучкі моделі навчання, які враховують індивідуальні потреби студентів, їхні особистісні особливості, темп опанування матеріалу та професійні орієнтири, що є основоположним принципом студентоцентризму, який передбачає зміну ролі студента від пасивного споживача інформації до активного суб'єкта освітнього процесу, здатного самостійно приймати рішення щодо змісту, методів та інструментів навчання. Відповідно, сучасна освіта дедалі більше відходить від традиційних моделей, заснованих на репродуктивному засвоєнні знань, та спрямовується на розвиток критичного мислення, проблемно-орієнтованого навчання та активного залучення студентів до процесу створення нових знань, що, водночас, корелюється з принципами компетентнісного підходу, який є ключовим у європейській освітній системі.

Європейські освітні стандарти, що є орієнтирами для реформування вищої освіти, роблять особливий акцент на необхідності забезпечення студентоцентричного навчання через розширення академічної автономії студентів, використання інноваційних педагогічних методик та створення навчального середовища, яке сприяє самостійному здобуттю знань та розвитку міждисциплінарних компетентностей. Зокрема, Європейська

рамка кваліфікацій передбачає, що випускники вищих навчальних закладів мають не лише володіти теоретичними знаннями у своїй професійній сфері, а й виявляти здатність до творчого мислення, аналітичного підходу до розв'язання проблем, ефективної комунікації та командної роботи, що можливе лише за умови переорієнтації освітнього процесу на активне навчання, яке містить проєктну, дослідницьку та проблемно-орієнтовану діяльність (Martín-Alguacil, et. al., 2024).

Факторним аспектом впровадження студентоцентричної моделі навчання в європейському освітньому просторі є також формування культури зворотного зв'язку, що передбачає активну взаємодію між студентами та викладачами, де думка студентів щодо організації навчального процесу, методів оцінювання знань та ефективності навчальних програм враховується під час розробки та вдосконалення освітніх курсів. У цьому компоненті велике значення має створення механізмів внутрішньої та зовнішньої оцінки якості освіти, що дозволяє не лише підвищувати рівень задоволеності студентів навчальним процесом, а й забезпечувати відповідність освітніх програм міжнародним стандартам.

Також значний вплив на впровадження студентоцентричних підходів має цифровізація освітнього середовища, яка відкриває нові можливості для персоналізації навчання, використання адаптивних технологій та створення індивідуальних освітніх траєкторій, що дозволяють студентам самостійно обирати зміст навчальних курсів, засоби та методи їх засвоєння відповідно до власних потреб і професійних інтересів. Інтерактивні платформи, дистанційне навчання, онлайн-курси, гейміфікація освітнього процесу та використання штучного інтелекту для формування навчальних програм є важливими елементами студентоцентричного підходу, що відповідають вимогам сучасних освітніх стандартів і забезпечують розширений доступ до знань, незалежно від місця проживання, соціального статусу тощо.

Важливим організаційним аспектом упровадження студентоцентричного навчання є створення гнучких освітніх програм, які дозволяють студентам обирати зміст навчальних дисциплін відповідно до власних інтересів, кар'єрних прагнень та індивідуальних здібностей, що забезпечує розвиток особистісно орієнтованого навчання, де кожен студент має змогу формувати власну академічну траєкторію, адаптуючи її до своїх потреб і майбутніх професійних викликів. Одним із ключових механізмів реалізації такої освітньої моделі є кредитно-модульна система, яка дає можливість

варіювати набір курсів, поглиблювати знання в конкретних напрямках, а також створює умови для підвищення академічної мобільності студентів як на національному, так і на міжнародному рівнях.

Ще одним організаційним чинником, що забезпечує ефективність такого навчання, є створення відповідного навчального середовища, яке сприяє розвитку інтерактивного спілкування між студентами та викладачами, стимулює колективну роботу, забезпечує доступ до цифрових ресурсів та новітніх технологій, що сприяють підвищенню рівня залученості студентів до навчального процесу. Таким чином, організаційне впровадження студентоцентричного навчання вимагає системних змін у структурі освітнього процесу, перегляду традиційних підходів до формування навчальних програм, оцінювання знань, взаємодії між студентами та викладачами, а також створення інноваційного навчального середовища, що забезпечує всебічний розвиток компетентностей студентів, їхню автономність та здатність до прийняття самостійних освітніх рішень (Lipin, 2024).

Одним із найбільш ефективних методів реалізації студентоцентричного підходу є проблемно-орієнтоване навчання, яке передбачає активне залучення студентів до процесу пошуку рішень реальних або змодельованих проблемних ситуацій, що дозволяє їм застосовувати набуті знання на практиці, формуючи навички аналізу, аргументації та ухвалення обґрунтованих рішень. Застосування цього методу сприяє підвищенню рівня мотивації студентів, оскільки вони відчувають безпосередній зв'язок між теоретичним матеріалом і його практичним застосуванням, що робить навчання більш осмисленим і цінним (Nekrashevych, 2022).

Також слід додати і новий інструмент студентоцентричного підходу, як от метод проєктного навчання, який передбачає виконання студентами комплексних завдань, що потребують міждисциплінарного підходу, роботи в команді, використання креативних і технічних навичок, а також презентації отриманих результатів, що сприяє формуванню самостійності, лідерських якостей та відповідальності за результати своєї діяльності. Проєктна методика дозволяє студентам не лише засвоювати новий матеріал, а й навчатися працювати в умовах реальних професійних викликів, що підвищує їхню готовність до подальшої професійної діяльності (Rajagam, 2021).

Методика перевернутого класу також є ефективним засобом реалізації студентоцентричного підходу, оскільки вона передбачає попереднє ознайомлення студентів із навчальним матеріалом за допомогою відеолекцій, онлайн-ресурсів або

інтерактивних підручників, що дозволяє викладачеві використовувати аудиторні заняття не для традиційного пояснення матеріалу, а для активного обговорення, аналізу, практичного застосування знань, що значно підвищує рівень залученості студентів у навчальний процес та сприяє розвитку їхньої самостійності.

Отже, методи та інструменти студентоцентричного навчання базуються на використанні активних форм навчальної діяльності, які сприяють підвищенню самостійності студентів, розвитку критичного мислення, навичок аналізу та творчого підходу до вирішення завдань, що є необхідними умовами ефективного навчання в умовах сучасного освітнього середовища.

Одним із основних завдань студентоцентричної освіти є формування у студентів здатності до критичного мислення, яке передбачає вміння аналізувати інформацію, оцінювати її достовірність, знаходити причинно-наслідкові зв'язки та формувати обґрунтовані висновки на основі логічного осмислення наявних фактів. Традиційна модель освіти, що переважно базується на пасивному засвоєнні матеріалу, не завжди забезпечує розвиток цих навичок, тоді як студентоцентричний підхід акцентує увагу на активному навчанні, що включає самостійний пошук знань, обговорення різних точок зору, застосування проблемно-орієнтованого підходу та розробку власних проєктів, що, у свою чергу, стимулює аналітичне мислення та здатність до нестандартного розв'язання складних завдань.

Креативність, як одна з основних компетентностей, що набуває все більшого значення у сучасному світі, також розвивається завдяки студентоорієнтованому навчанню, оскільки воно створює умови для інноваційного підходу до розв'язання проблем, сприяє експериментуванню, розширенню світогляду та пошуку нових рішень. Завдяки використанню інтерактивних методик, зокрема кейс-методу, дебатів, мозкового штурму та рольових ігор, студенти отримують можливість розвивати творче мислення, генерувати нестандартні ідеї та навчатися адаптуватися до швидких змін у навколишньому середовищі (Deshko, 2023).

Цінним аспектом студентоцентричного підходу є також розвиток самостійності студентів, що передбачає вміння приймати освітні рішення, брати відповідальність за власний навчальний процес, ефективно планувати час та організувати самостійну роботу. Тут викладач не лише передає інформацію, а й створює умови для самостійного пошуку знань, стимулює дискусії, організовує командну роботу, мотивує студентів до аналітичної та дослідницької діяльності, що

сприяє кращому засвоєнню матеріалу та розвитку комунікативних навичок (Chernenko, 2024).

Доцільно окреслити і компонент формативного оцінювання для налагодження ефективної взаємодії між викладачем і студентами. Це система, яка дозволяє не лише фіксувати академічні досягнення студентів, а й надавати їм зворотний зв'язок, що сприяє розумінню власних сильних сторін, виявленню прогалин у знаннях та визначенню шляхів їх подолання. Використання персоналізованого підходу в процесі навчання дозволяє викладачам адаптувати методи викладання відповідно до особистісних потреб студентів, створюючи комфортне навчальне середовище, що сприяє кращому засвоєнню знань. В умовах саме економіки знань, що характеризується стрімким розвитком технологій, зміною професійних вимог та необхідністю постійного самонавчання, особливого значення набуває конкурентоспроможність випускників, яка визначається не лише наявністю академічних знань, а й сформованістю ключових компетентностей, таких як здатність до критичного мислення, самостійності у прийнятті рішень, креативного підходу до вирішення завдань, навичок роботи в команді та ефективної комунікації (Makedon, 2022).

Однією з фундаментальних проблем, що стоять перед впровадженням студентоцентризму в українській вищій освіті, є наявність застарілих освітніх методик, які продовжують ґрунтуватися на пасивному сприйнятті знань студентами, домінуванні лекційних форматів навчання та використанні традиційних методів оцінювання знань, які не завжди сприяють формуванню критичного мислення, самостійності та навичок практичного застосування отриманих знань. Незважаючи на зростаючу роль технологій у навчальному процесі, у багатьох закладах вищої освіти досі спостерігається обмежене використання цифрових інструментів, що ускладнює реалізацію персоналізованих підходів до навчання та знижує ефективність впровадження студентоцентричної освіти (Kalashnikova, et al., 2023).

Крім того, впровадження студентоцентричного підходу потребує змін у нормативно-правовій базі вищої освіти України, яка має забезпечувати не лише свободу у виборі навчальних дисциплін та можливість індивідуального формування освітніх траєкторій, а й створення механізмів фінансування, що сприятимуть розвитку цифрового навчального середовища, підвищенню кваліфікації викладачів, удосконаленню методологічного забезпечення освітнього процесу та впровадженню нових моделей оцінювання результатів навчання (Ginting, et. al., 2024).

Ефективне впровадження студентоцентризму в систему вищої освіти України неможливе без активної участі викладачів, які є ключовими агентами змін, оскільки саме вони визначають методи та підходи до організації навчального процесу, впливають на рівень залученості студентів до навчання та формують культуру академічної взаємодії. Відповідно, одним із основних завдань реформування системи освіти є розробка комплексних програм підвищення кваліфікації викладацького складу, що мають бути спрямовані на розвиток педагогічної майстерності в контексті студентоцентричного підходу, оволодіння новими методиками викладання, засобами інтерактивного навчання та цифровими технологіями, що дозволяють зробити освітній процес більш адаптивним до індивідуальних потреб студентів.

Провідну роль у формуванні студентоцентричного освітнього середовища мають відігравати і адміністративні структури закладів вищої освіти, які мають забезпечувати організаційно-методичну підтримку впровадження інноваційних підходів до навчання, сприяти розробці гнучких освітніх програм, модернізації системи оцінювання академічних досягнень та розвитку цифрової інфраструктури університетів, що включає створення відкритих освітніх платформ, віртуальних лабораторій, інтерактивних навчальних середовищ та інших технологічних рішень, які сприяють персоналізації навчального процесу тощо (Chuvasova, et. al., 2022).

Одним із пріоритетних напрямів розвитку студентоцентризму в Україні є адаптація освітніх програм до Європейської рамки кваліфікацій, що надасть можливості для створення більш гнучких навчальних планів, які мають бути спрямовані на формування базових компетентностей, необхідних для успішного професійного становлення випускників, а також сприятиме повноцінному визнанню українських дипломів у європейському освітньому просторі. Крім того, факторним завданням має стати розширення міжнародної співпраці у сфері освіти, що передбачає розвиток програм академічного обміну, створення спільних навчальних проектів з європейськими університетами, участь у міжнародних освітніх ініціативах, що сприятиме запровадженню найкращих практик студентоцентричного навчання в національні заклади вищої освіти.

Висновки. На основі здійсненого дослідження було встановлено, що студентоцентричний підхід

у сучасній моделі освітнього процесу стає фундаментальним напрямком розвитку системи вищої освіти. Сам підхід спрямований на створення оптимальних умов для врахування індивідуальних потреб студентів, зростання їхньої самостійності, формування критичного мислення, розвитку креативних здібностей та отримання комплексних професійних компетентностей. Всі ці фактори призначені забезпечити конкурентоспроможність випускників на сучасному ринку праці, де вимагаються не лише технічні навички, але й гнучкість у адаптації до нових викликів. Дослідження також охоплює основні організаційні аспекти реалізації студентоцентричної моделі освіти. Зокрема, вона передбачає перегляд традиційних методів навчання, удосконалення систем оцінювання, модернізацію навчальних планів, розширення можливостей для самостійного вибору освітніх траєкторій студентами та активну інтеграцію цифрових технологій у навчальний процес. Виокремлений підхід має на меті створення інноваційного середовища, яке стимулює інтерактивність та ефективність освітнього процесу.

Виділено ключову роль викладачів та адміністративних структур у забезпеченні успішного функціонування студентоцентричної моделі освіти. Для цього необхідна радикальна трансформація ролі викладача: від традиційного носія знань до наставника, фасилітатора та модератора навчального процесу. Крім того, адміністративні структури повинні забезпечувати всебічну підтримку у впровадженні інноваційних педагогічних практик, інтеграції цифрових ресурсів та формуванні відкритого освітнього середовища, яке сприяє активній взаємодії між усіма учасниками освітнього процесу.

Крім того, обґрунтовано та доповнено концептуальні засади удосконалення студентоцентричної освіти в Україні. Виділені засади передбачають адаптацію навчальних програм до міжнародних стандартів, розширення академічної мобільності студентів, запровадження гнучких освітніх траєкторій та персоналізованих методик навчання. Особливу увагу приділено створенню ефективних механізмів оцінювання результатів навчання, які сприяють розвитку аналітичних, творчих та соціально-комунікативних компетентностей здобувачів освіти. Такий комплексний підхід утворює можливості не лише для підвищення якості освіти, але й робить її більш доступною та актуальною для сучасного студентства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Дешко, Н., Опачко, М. Студентоцентризм як методологічний підхід у вищій школі. Collection of Scientific Papers «ΛΟΓΟΣ», (September 29, 2023; Bologna, Italy), 211–212. <https://doi.org/10.36074/logos-29.09.2023.61>
2. Дідук, І. Студентоцентроване навчання як інструмент забезпечення якісної вищої освіти в Україні. Scientific Collection “InterConf, 162, 2023. С. 86–90. URL: <https://archive.interconf.center/index.php/conferenceproceeding/article/view/4038>.
3. Калашнікова С., Базелюк Н., Базелюк О. Вдосконалення викладання у вищій освіті: теорія та практика: монографія / за наук. ред. С. Калашнікової. Київ : Інститут вищої освіти НАПН України, 2023. 255 с. <https://doi.org/10.31874/TE.2023> ISBN 978-617-7644-57-5
4. Ліпін, М. Центр і периферія освіти: людина, культура, спільнота. *Педагогічні інновації: ідеї, реалії, перспективи*. № 1(32). 2024. С. 13–21. [https://doi.org/10.32405/2413-4139-2024-1\(32\)-13-21](https://doi.org/10.32405/2413-4139-2024-1(32)-13-21).
5. Македон, В., Валіков В., Рябик Г. Розвиток світового ринку ділових інтелектуальних послуг під впливом економіки 4.0. *Нобелівський вісник*. № 1 (12). 2019. С. 59–72. <https://doi.org/10.32342/2616-3853-2019-2-12-7>.
6. Македон, В. Оцінка процесів та макроекономічних наслідків міжнародної трудової міграції в умовах глобальної економіки. *Економіка та суспільство*, (35). 2022. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-35-6>
7. Некрашевич, Т. Студентоцентризм як напрямок реалізації компетентісного підходу в процесі навчання мовних дисциплін. Collection of scientific papers «ΛΟΓΟΣ». December 9, 2022; Cambridge, UK (Dec. 2022), 204–205. DOI: 10.36074/logos-09.12.2022.55.
8. Песцова-Світалка, О. Роль студентоцентрованого навчання в системі підготовки фахівців економічних спеціальностей. *Економіка та суспільство*, (34). 2021. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-34-77>
9. Черненко, О. Порівняльний аналіз моделей систем управління якістю вищої освіти. *Український Педагогічний журнал*. № 2. 2024. С. 79–89. <https://doi.org/10.32405/2411-1317-2024-2-79-89>
10. Шевчук, Г. Студентоцентроване навчання в умовах сучасних освітніх викликів. *Інноваційна педагогіка*. № 63 (2), 2023. С. 180–185. <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2023/63.2.26>.
11. Aithal, P. S. (2016). Student-centric curriculum design and implementation: Challenges and opportunities in business management and IT education. *IRA International Journal of Education and Multidisciplinary Studies*, 4(3), 423–437. <https://doi.org/10.21013/jems.v4.n3.p9>
12. Bayram, D., & Hayrsever, F. (2016). Student-centred learning: How does it work in practice? *British Journal of Education, Society & Behavioural Science*, 18(3), 1–15. <https://doi.org/10.9734/BJESBS/2016/28810>
13. Chuvasova, N. O., Chuvasov, M. O., Kondrashova, L. V., Kondrashov, M. M., & Volkova, N. V. (2022). Student-centrism: A methodology for improving the quality of the university educational process. *International Journal of Early Childhood Special Education*, 14(5), 5465–5472. <https://doi.org/10.9756/INTJECSE/V14I5.668>
14. Crawford, J., Percy, A., & Kelder, J. (2020). Editorial 17.3: Connection, digital education, and student-centric teaching practice before COVID-19. *Journal of University Teaching & Learning Practice*, 17(3). <https://doi.org/10.53761/1.17.3.1>
15. Ginting, D., Sabudu, D., Barella, Y., Madkur, A., Woods, R., & Sari, M. K. (2024). Student-centered learning in the digital age: In-class adaptive instruction and best practices. *International Journal of Evaluation and Research in Education (IJERE)*, 13(2), 2006–2019. <https://doi.org/10.11591/ijere.v13i3.27497>
16. Kerimbayev, N., Umirzakova, Z., Shadiev, R., & Jotsov, V. (2023). A student-centered approach using modern technologies in distance learning: A systematic review of the literature. *Smart Learning Environments*, 10, Article 61. <https://doi.org/10.1186/s40561-023-00280-8>
17. Martín-Alguacil, N., Avedillo, L., Mota-Blanco, R., & Gallego-Agundez, M. (2024). Student-centered learning: Some issues and recommendations for its implementation in a traditional curriculum setting in health sciences. *Education Sciences*, 14(11), Article 1179. <https://doi.org/10.3390/educsci14111179>
18. Mir, T. T., Urooj, T., & Rasool, S. (2024). The evolution and importance of student-centered assessment in modern education. *Journal of Social & Organizational Matters*, 3(4), 29–45. <https://doi.org/10.56976/jsom.v3i4.118>
19. Rajaram, K. (2021). Student-centric learning: A transformation in the learning culture. In Evidence-based teaching for the 21st century classroom and beyond: Innovation-driven learning strategies (pp. 175–198). *Springer*. https://doi.org/10.1007/978-981-33-6804-0_5
20. Rohach, L. V., Petii, N. M., Shovak, O. V., Shtefaniuk, N. V. (2024). Student-centered learning and teacher-led instruction in the context of learning English as a foreign language. *Scientific Bulletin of Uzhhorod National University*. № 26. pp. 382–393. <https://doi.org/10.32782/2617-3921.2024.26.382-393>.
21. Zhao, S., Yi, L., Fan, P., & Wu, S. (2024). Advancements and transformations in educational system reforms. *SHS Web of Conferences*, 190, Article 01003. <https://doi.org/10.1051/shsconf/202419001003>

REFERENCES

1. Dешко, Н., Опачко, М. (2023). Studentotsentryzm yak metodolohichniy pidkhdid u vyshchyi shkoli [Student-centered learning as a methodological approach in higher education]. Collection of Scientific Papers «ΛΟΓΟΣ», (September 29, 2023; Bologna, Italy), 211–212. <https://doi.org/10.36074/logos-29.09.2023.61> [in Ukrainian]
2. Diduk, I. (2023). Studentotsentrovane navchannia yak instrument zabezpechennia yakisnoi vyshchoi osvity v Ukraini [Student-centered learning as a tool for ensuring the quality of higher education in Ukraine]. Scientific Collection “InterConf, 162, 86-90. URL: <https://archive.interconf.center/index.php/conferenceproceeding/article/view/4038>. [in Ukrainian]
3. Kalashnikova S., Bazeliuk N., Bazeliuk O. (2023) Vdoskonalennia vykladannia u vyshchii osviti: teoriia ta praktyka [Improving teaching in higher education: theory and practice]: monohrafiia / za nauk. red. S. Kalashnikovoi. – Kyiv : Instytut vyshchoi osvity NAPN Ukrainy, 255 s. <https://doi.org/10.31874/TE.2023> ISBN 978-617-7644-57-5 [in Ukrainian]

4. Lipin, M. (2024). Tsentr i peryferiia osvity: liudyna, kultura, spilnota [Center and periphery of education: person, culture, community]. *Pedahohichni innovatsii: idei, realii, perspektyvy* [Pedagogical innovations: ideas, realities, prospects]. № 1(32) S. 13–21. [https://doi.org/10.32405/2413-4139-2024-1\(32\)-13-21](https://doi.org/10.32405/2413-4139-2024-1(32)-13-21). [in Ukrainian]
5. Makedon, V., Valikov V., Riabiyk H. (2019) Rozvytok svitovoho rynku dilovykh intelektualnykh posluh pid vplyvom ekonomiky 4.0 [Development of the world market of business intellectual services under the influence of economy 4.0]. *Nobelivskiyi visnyk*. № 1 (12). S. 59-72. <https://doi.org/10.32342/2616-3853-2019-2-12-7>. [in Ukrainian]
6. Makedon, V. (2022). Otsinka protsesiv ta makroekonomichnykh naslidkiv mizhnarodnoi trudovoi mihratsii v umovakh hlobalnoi ekonomiky [Evaluation of the processes and macroeconomic consequences of international labor migration in the conditions of the global economy]. *Ekonomika ta suspilstvo* [Economy and Society], (35). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-35-6> [in Ukrainian]
7. Nekrashevych, T. (2022). Studentotsentryzm yak napriamok realizatsii kompetentisnoho pidkhodu v protsesi navchannia movnykh dystsyplin [Student-centered learning as a direction for implementing the competency-based approach in teaching language disciplines]. Collection of scientific papers «ΛΟΓΟΣ». December 9, 2022; Cambridge, UK (Dec. 2022), 204–205. <https://doi.org/10.36074/logos-09.12.2022.55>. [in Ukrainian]
8. Pestsova-Svitalka, O. (2021). Rol studentotsentrovanoho navchannia v systemi pidhotovky fakhivtsiv ekonomichnykh spetsialnostei [The role of student-centered learning in the training system of specialists in economic fields]. *Ekonomika ta suspilstvo* [Economy and Society], (34). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-34-77> [in Ukrainian]
9. Chernenko, O. (2024). Porivnialnyi analiz modelei system upravlinnia yakistiu vyshchoi osvity [Comparative analysis of higher education quality management system models]. *Ukrainskyi Pedahohichnyi zhurnal* [Ukrainian Pedagogical Journal], № 2. S. 79–89. <https://doi.org/10.32405/2411-1317-2024-2-79-89> [in Ukrainian]
10. Shevchuk, H. (2023). Studentotsentrovane navchannia v umovakh suchasnykh osvitnikh vyklykiv [Student-centered learning in the context of modern educational challenges]. *Innovatsiina pedahohika* [Innovative Pedagogy], № 63 (2), S. 180–185. <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2023/63.2.26>. [in Ukrainian]
11. Aithal, P. S. (2016). Student-centric curriculum design and implementation: Challenges and opportunities in business management and IT education. *IRA International Journal of Education and Multidisciplinary Studies*, 4(3), 423–437. <https://doi.org/10.21013/jems.v4.n3.p9>
12. Bayram, D., & Hayirserver, F. (2016). Student-centred learning: How does it work in practice? *British Journal of Education, Society & Behavioural Science*, 18(3), 1–15. <https://doi.org/10.9734/BJESBS/2016/28810>
13. Chuvasova, N. O., Chuvasov, M. O., Kondrashova, L. V., Kondrashov, M. M., & Volkova, N. V. (2022). Student-centrism: A methodology for improving the quality of the university educational process. *International Journal of Early Childhood Special Education*, 14(5), 5465–5472. <https://doi.org/10.9756/INTJECSE/V14I5.668>
14. Crawford, J., Percy, A., & Kelder, J. (2020). Editorial 17.3: Connection, digital education, and student-centric teaching practice before COVID-19. *Journal of University Teaching & Learning Practice*, 17(3). <https://doi.org/10.53761/1.17.3.1>
15. Ginting, D., Sabudu, D., Barella, Y., Madkur, A., Woods, R., & Sari, M. K. (2024). Student-centered learning in the digital age: In-class adaptive instruction and best practices. *International Journal of Evaluation and Research in Education (IJERE)*, 13(2), 2006–2019. <https://doi.org/10.11591/ijere.v13i3.27497>
16. Kerimbayev, N., Umirzakova, Z., Shadiev, R., & Jotsov, V. (2023). A student-centered approach using modern technologies in distance learning: A systematic review of the literature. *Smart Learning Environments*, 10, Article 61. <https://doi.org/10.1186/s40561-023-00280-8>
17. Martín-Alguacil, N., Avedillo, L., Mota-Blanco, R., & Gallego-Agundez, M. (2024). Student-centered learning: Some issues and recommendations for its implementation in a traditional curriculum setting in health sciences. *Education Sciences*, 14(11), Article 1179. <https://doi.org/10.3390/educsci14111179>
18. Mir, T. T., Urooj, T., & Rasool, S. (2024). The evolution and importance of student-centred assessment in modern education. *Journal of Social & Organizational Matters*, 3(4), 29–45. <https://doi.org/10.56976/jsom.v3i4.118>
19. Rajaram, K. (2021). Student-centric learning: A transformation in the learning culture. In Evidence-based teaching for the 21st century classroom and beyond: Innovation-driven learning strategies (pp. 175–198). *Springer*. https://doi.org/10.1007/978-981-33-6804-0_5
20. Rohach, L. V., Petii, N. M., Shovak, O. V., Shtefaniuk, N. V. (2024). Student-centered learning and teacher-led instruction in the context of learning English as a foreign language. *Scientific Bulletin of Uzhhorod National University*. № 26. Pp. 382–393. DOI: <https://doi.org/10.32782/2617-3921.2024.26.382-393>.
21. Zhao, S., Yi, L., Fan, P., & Wu, S. (2024). Advancements and transformations in educational system reforms. *SHS Web of Conferences*, 190, Article 01003. <https://doi.org/10.1051/shsconf/202419001003>